

Vraag naar algemene kwaliteitsinspecties neemt toe

Waarom besteden bestrijdingsbedrijven hun kwaliteitsinspecties regelmatig uit aan het Kenniscentrum Dierplagen (KAD) in Wageningen? Volgens Mike Brooks van het KAD, omdat deze bedrijven de voorkeur geven aan een onafhankelijke instelling die geen directe banden heeft met het te onderzoeken object.

TIJD, GELD EN MENSEN TEKORT

De bedrijven of instellingen worden om verschillende redenen onderzocht. In veel gevallen betreft het bedrijven waar productie of opslag van voedingsmiddelen plaatsvindt. Zij moeten voldoen aan regelgeving waarin soms een kwaliteitsinspectie als standaard is opgenomen. Daarnaast wordt de kwaliteitsinspectie door een onafhankelijke instantie ook wel als drukmiddel ingezet om de klant te bewegen meer weringsmaatregelen te laten treffen. Tot slot komt het voor dat een bestrijdingsbedrijf laat controleren of het bestrijdingsplan en de praktische uitvoering hiervan voldoen. De redactie van DIERPLAGEN Informatie ging een dag mee op pad. Vandaag wordt een grote supermarkt geïnspecteerd. De reden waarom het KAD hier wordt ingeschakeld, is niet moeilijk te raden. De muizenbestrijding verloopt, ondanks grote inspanningen van het bestrijdingsbedrijf, niet naar wens. De bestrijder uit zijn zorgen: 'Ik kom er niet doorheen. Ik heb herhaaldelijk geadviseerd om meer bouwkundige en hygiënische weringsmaatregelen te treffen. Maar ze komen hier tijd, geld en menskracht tekort. Daar komt bij dat de muizen liever de producten uit de schappen eten dan het lokaas uit de voerdoosjes.' Alle bekende ingrediënten voor een onvoldoende, en dus onbevredigend bestrijdingsresultaat zijn aanwezig.

DE INSPECTIE BEGINT

De ronde begint bij het logboek. Het bevat controlelijsten voor de lokaasdoosjes en diverse rapporten met opmerkingen. De lokaasdoosjes

zijn op een plattegrond echter niet terug te vinden. Brooks maakt hiervan een aantekening. 'Op de plattegrond moet duidelijk zijn aangegeven waar het lokaas is uitgezet en hoe.' Het laatste bezoekrapport vermeldt dat op veel plaatsen uitwerpselen zijn aangetroffen en dat lokaas is opgenomen. Na bestudering van het logboek volgt de inspectieronde. Een goede plattegrond blijkt hierbij onmisbaar.

LOKAASDOOSJES

'Zoals je ziet, staat dit magazijn vol, op sommige plaatsen zelfs erg vol. De muren zijn door de opgeslagen producten slecht of niet te bereiken. Buiten- en binnendeuren sluiten niet goed en ik zie hier talloze schuilplaatsen voor muizen.'

In het licht van de zaklantaarn zien we overal buiksmeersporen. Dit duidt op regelmatig verkeer van muizen. Overal liggen uitwerpselen op de grond, op plaatsen die moeilijk te bereiken en dus ook moeilijk schoon te maken zijn. Dit is geen ongebruikelijk beeld in deze bedrijfstak; de lokaasdoosjes zijn moeilijk te vinden en zien er gehavend uit. 'Je ziet dat kartonnen voerdoosjes onder dit soort omstandigheden veel te kwetsbaar zijn.' Hier en daar ligt gemorst lokaas buiten de doosjes. De dierplaagbestrijder krijgt het advies om lokaas in blokvorm te gebruiken en dit uit te zetten in deugdelijker kunststof doosjes.

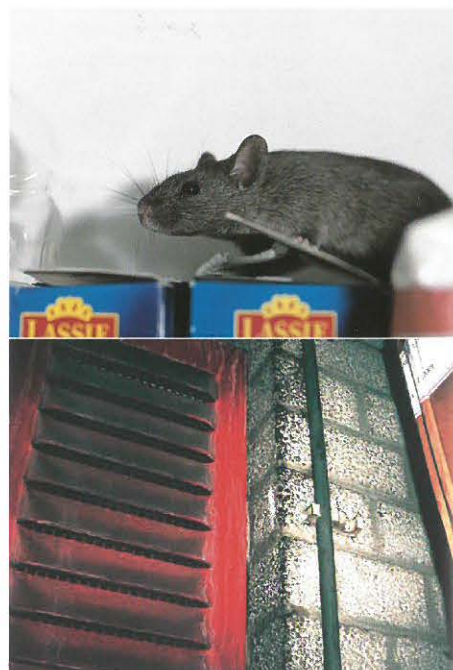
'Juist bij bedrijven met voedingsmiddelen voldoet dat veel beter.' De opname van dergelijk lokaas is jammer genoeg in veel gevallen minder dan van lokaas op graanbasis. Daar komt bij dat huismuizen niet altijd even gevoelig zijn voor de toegepaste werkzame stof. 'Ik kom dat vooral tegen voor bromadiolon, dat zowel in graan- als in blokvorm wordt toegepast.'

BEGIN MET OPRUIJEN

Geadviseerd wordt om het magazijn in zijn geheel uit te ruimen. 'Begin nu eens met per wand alle naden, kieren en openingen af te dichten. Bekleed de muren vervolgens met gladde materialen (bijvoorbeeld tegels, of metalen of kunststof beplating). Dan kunnen de muizen niet meer via de ruwe muren omhoog of omlaag klimmen. Als je de voorraad dan weer terugplaatst, hou het dan vrij van de vloer en de wanden. Plaats bijvoorbeeld een stootrails, dat kan al een hoop schelen. Een beter opgeruimd magazijn is sowieso aan te bevelen. Alles wat overtollig is, moet weg.' Veel aandacht tijdens de inspectieronde voor de ruimten achter het koel- en vriesgedeelte. 'De ruimten erachter moeten beslist worden afgedicht, bij voorkeur met metalen strips.'

IN DE WINKEL ZELF

De kwaliteitsinspectie wordt vervolgd in de winkel zelf. Om een goed zicht te hebben, worden diverse plaatsen de plinten onder de winkelstellingen verwijderd. 'Ik wil kunnen zien of zich hier ook muizen ophouden.' Onder de winkelstellingen is het vuil tot zeer vuil. Ook zien we uitwerpselen, nestmateriaal en enkele gemummificeerde muizen. 'Deze plinten zijn niet bepaald muisdicht. Prachtige schuilplaatsen voor muizen. Beter is het om de plinten te verwijderen of deze zodanig dicht te maken dat muizen niet meer onder de stellingen kunnen komen. Dit is volgens Brooks in de praktijk meestal lastig voor elkaar te krijgen.

Buiksmeersporen

WAAR EEN WIL IS...

Boven het gedeeltelijke systeemplafond blijken ook muizen voor te komen. 'Ik kom steeds meer supermarkten tegen die hun systeemplafonds verwijderen, om zo het aantal schuilplaatsen voor muizen te verminderen. Dat zou hier ook een verbetering zijn.' De inspectie gaat richting de koelvitruines. Ook die bieden plaats aan muizen. Het zal niet eenvoudig zal om die muisdicht te maken, maar waar een wil is... Even verderop staan we stil bij de fustruimte. 'De kabelgoten in de fustruimte vormen zo te zien belangrijke sluiproutes voor de muizen.' Ook in de vroegere siloruimte van de voormalige bakkerij is het er nog niet van gekomen om alle sporen van een muizenfestijn uit te wissen. Het ligt er vol met uitwerpselen. Het dichten van openingen en een fikse schoonmaakbeurt, waarbij alle uitwerpselen worden verwijderd, is hier op zijn plaats.

TOT SLOT DE BUITENZIJDE

Als binnen alle hoeken en gaten geïnspecteerd zijn, gaan we naar buiten. Brooks meet de ventilatievoegen en geeft aan dat ze veel te ruim (meer dan 0,5 cm) zijn. Hij tekent aan welke kunststof roostertjes stuk zijn. Dit zijn ideale plekken waar huismuizen van buitenaf gemakkelijk in de spouw komen. De roldeuren blijken evenmin muisdicht te zijn.

HET ADVIES EN DE OPVOLGING ERVAN

Alle plekken die aandacht behoeven m.b.t. het treffen van werings-, schoonmaak- en bestrijdingsmaatregelen worden opgetekend; samen met de vele close-ups die worden gefotografeerd, ontstaat zo een lijvig rapport. Of alle op- en aanmerkingen ook zullen leiden tot aanpassingen, is nog maar de vraag. De supermarktoorlog zet deze branche onder druk; voor verbeteringen komt steeds minder geld en menskracht beschikbaar. Willen de opdrachtgever en zijn bestrijdingsbedrijf de muizen echt een halt toe roepen, dan zal het toch echt van deze verbeteringen moeten komen. De tijd dat de dierplaagbestrijder het alleen redde met zijn lokaasdoosjes, ligt alweer ver achter ons.

WAT HOUDT EEN KWALITEITS-INSPECTIE IN?

Bij een Algemene Kwaliteitsinspectie (A.K.I.) let het KAD op tekortkomingen waardoor proble-

men met plaagdieren kunnen ontstaan of die de problemen veroorzaken, en of de bestrijdingsmaatregelen voldoende.

Steeds vaker wordt het KAD, als volledig onafhankelijk adviesbureau, betrokken in de driehoek: opdrachtgever - bestrijdingsbedrijf - KAD. Tijdens de door het KAD uitgevoerde kwaliteitsinspecties wordt met een deskundig oog meegekeken met de bestrijder en diens opdrachtgever en, daar waar nodig, wordt er geadviseerd en bijgestuurd. Op die manier ontstaat een goed samenspel, hetgeen uiteindelijk resulteert in een zo optimaal mogelijk product: een goed functionerend plaagdierpreventieplan. Het KAD streeft ernaar in de toekomst een waarborg af te geven als bewijs voor een goed plaagdierpreventiesysteem.

Plaagdieren

Gelet wordt op de aanwezigheid van plaagdieren en op mogelijk gunstige omstandigheden die tot ontwikkeling ervan kunnen leiden.

Bouwkundig

Tekortkomingen waardoor plaagdieren kunnen binnendringen.

Tekortkomingen waardoor nestel- en schuilgelegenheid wordt geboden.

Hygiënisch

Tekortkomingen waardoor gunstige omstandigheden voor de ontwikkeling van plaagdieren ontstaan, of waardoor plaagdieren worden aangetrokken.

Bedrijfsmatig

Tekortkomingen in de wijze van opslag waardoor schuilplaatsen voor plaagdieren ontstaan.

Klimatologische omstandigheden waardoor een goed leefklimaat voor plaagdieren ontstaat.

De wijze van ingangs- en voorraadcontrole.

Bestrijding

Tekortkomingen m.b.t. het bestrijdingsplan en/of de getroffen bestrijdingsmaatregelen.

Willekeurige voorbeelden van een supermarkt, zoals men er zo vele in ons land aantreft.

DE VOORDELEN VAN EEN A.K.I. OP EEN RIJ

- De opdrachtgever krijgt een objectief beeld van de plaagdierpreventie in het (voedingsmiddelen)bedrijf of de instelling.
- De plaagdierbestrijding krijgt een preventief karakter.
- De kwaliteitsinspectie van het KAD dekt het onderdeel 'plaagdieren' in het HACCP-plan, en dat geldt ook voor andere regelingen, zoals GMP, BRC en AIB.
- Het dierplaagrisico wordt beheersbaarder.
- Een mogelijke plaagdierbesmetting wordt eerder signaleerd.
- Het draagt bij aan een beter milieu, door het terugdringen van het gebruik van bestrijdingsmiddelen.
- Bacteriologische besmettingen, veroorzaakt door plaagdieren, worden voorkomen.
- Vermindering of uitsluiting van schade, zoals verontreiniging of knaagschade.
- Overlast of hinder wordt tegengaan.
- Verbetering van het imago van het bedrijf.
- Een objectieve beoordeling van de uitvoering van de plaagdierbestrijding.